No. 48. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS- BLAD.

DONDERDAG 25 APRIL.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten April.

Heden morgen is in de kamer der pairs de discussie geopend over de wetsvoordragt betrekkelijk het middelbaar onderwijs. De heer *Cousin*, nog niet geheel hersteld van eene lange ziekte, had aan de beraadslaging willen deelnemen, en was de eerste spreker. Hij voerde tegen het ontwerp het woord, en wel ten behoeve der universiteit. „Mijne Heeren — dus begon de spreker — na den betreurenswaardigen twist, nu drie jaren geleden ontstaan over de kwestie van de vrijheid van onderwijs, en welke twist dagelijks in hevigheid toeneemt, is het noodig te onderzoeken, of er geen vaste en onveranderlijke beginselen bestaan, die als een heldere fakkel, deze debatten kunnen toelichten; het is vooral tijd bijstand te bieden aan eene groote nationale instelling, het voorwerp van zoovele aanvallen, en waarvoor het rapport van het geacht lid, de hertog *van Broglie*, geen enkel woord tot bemoediging bevat." — De redenaar onderzocht nu wat men door de vrijheid van onderwijs, door het regt van te onderwijzen moest verstaan; in de constitutie werd het niet gevonden; de vrijheid van onderwijs, zonder voorafgaande waarborgen, was strijdig met den aard der zaak; het regt van te onderwijzen was meer dan een natuurlijk regt, meer dan eene industrie; 't was een magt die op het zwakste en heiligste dat er bestond, op de jeugd werd uitgeoefend; hoe zou men zoodanige magt aan den eerst best komende kunnen overlaten. „De vaderlijke magt moest wel is waar geëerbiedigd worden, maar men mogt aan haar noch de belangen der jeugd, noch de regten van den staat opofferen. De redenaar schetste vervolgens het regt en de pligten van den staat om waarborgen te vorderen van degenen, die onderwijs wilden geven, toezigt over hen te houden, en strengste bestraffen waar misbruik of overtreding plaats had. Hij was bij het vertrek van den post nog aan het woord.

— In de zitting der kamer van afgevaardigden van ll. Zaturdag heeft zij zich, zoools gewoonlijk dien dag, met het onderzoek van petitiën beziggehouden. Daaronder bevonden zich omtrent 90 verzoekschriften van protestantsche consistoriën, leeraren en leeken, zelfs van een protestantsch consistorie te Oran, in Algerie, die allen, schoon de welwillendheid en onpartijdigheid der regering ten aanzien van de uitoefening der eerdienst erkennende, echter beweerden dat de geheele godsdienstvrijheid, bij het charter van 1830 niet kon geacht worden te bestaan, zoo lang de tegenwoordige wetgeving in wezen bleef, bepaaldelijk art. 291 van het strafwetboek, dat de vereeniging van meer dan 20 personen verbiedt, zonder magtiging van het plaatselijk bestuur, welke bepaling de regterlijke magt ook op de bijeenkomsten van godsdienstoefening had toegepast, en hare uitspraken waren door het hof van cassatie bevestigd. — De rapporteur, de heer *d'Haussonville*, erkende de gegrondheid der gedane klagte, beweerde dat art. 129 niet op vereenigingen tot uitoefening van godsdienstoefening toepasselijk was, en stelde alzoo voor, om opgemelde verzoekschriften aan den minister van justitie en eeredienst te verzenden.

Alsnu nam de heer *de la Farelle* het woord. Hij zeide te spreken in naam van de protestantsche leden der kamer. Hij roemde de onpartijdigheid der regering, waarvan ten blijke mogt strekken dat er onder *Napoleon* 464 protestantsche predikanten in Frankrijk bestonden, welk getal tijdens den val van *Karel X* tot 527 was aangegroeid en thans meer dan 700 bedroeg; eene gelijke toeneming was in de som voor de protestantsche eerdienst op het budget merkbaar; onder het keizerrijk bedroeg die 306,000 fr., tijdens de restauratie 676,000 fr. en thans 1,219,000. Ook met opzigt tot de kerkgebouwen hadden de fransche protestanten niet te klagen, schoon er nog 111 plaatsen zijn, waar de eeredienst in het open veld moest worden verrigt; maar de redenaar meende, dat er omtrent het stuk van de vrije godsdienstoefening eene gaping of leemte in de wetgeving bestond, welke door de regering naar haar beste weten moest worden aangevuld, en in dien zin wilde hij dat de verzoekschriften aan den minister van eerdienst verzonden worden.

De minister van eerdienst verzette zich tegen deze verzending, in zoo verre deze eene afkeuring beteekende van het beginsel dat de magtiging der regering tot het houden van godsdienstoefening noodzakelijk was; ten hoogste kon de verandering worden gemaakt, dat de magtiging voortaan, in plaats van door den dikwijls bevooroordeelden maire, door den prefect wierd verleend. Hierop voerde de heer *Gasparin*, mede een protestant, met levendigheid het woord, en beklaagde zich over de wezentlijke belemmering der godsdienstvrijheid die er thans in Frankrijk plaats had, en bragt een aantal voorbeelden bij van willekeurigheden en vervolging, waaraan zijne geloofsgenooten door stedelijke of departementale overheden hadden blootgestaan. Naar zijn inzien behoorde elke eerdienst, die slechts ernstig de godsvereering ten doel had, zonder voorafgaande magtiging worden toegelaten.

De minister bleef zijn stelsel volhouden en verdedigde zich op bepaalde hem ten laste gelegde punten. Hij werd door de heeren *Hebert* en *Dupin* ondersteund en daarentegen met levendigheid door den heer *Odillon Barrot* bestreden. Ten slotte werd tot de verzending der verzoekschriften aan den minister met 107 tegen 91 stemmen besloten.

— Het vijfde bureau der kamer 't welk de geloofsbrieven van den heer *Laffitte* heeft onderzocht, heeft met 24 tegen 15 stemmen zich voor zijne toelating verklaard.

— De gedeputeerden der linker zijde hebben zich heden bij den heer *Odillon Barrot* vereenigd, om zich te verstaan over de inrigting der nieuwe interpellatiën, die zij in het laatst der week over de zaak van Taïti willen vernieuwen.

— De gewezen consul te Barcelona, [illegible] zal, zoo men zegt, naar Alexandrie verplaatst worden.

— De koning heeft weder het kasteel van Meudon ter beschikking van den maarschalk *Soult* gesteld, om er den zomer door te brengen.

— De heer *Armand Bertin*, verantwoordelijke schrijver van het ministeriële ochtendblad, is gisteren door de correctionnele regtbank tot eene geldboete van 50 franken veroordeeld, wegens het weigeren der plaatsing van een' brief, welke in antwoord diende van vroeger geplaatste brieven; bevattende gemeld antwoord niets beleedigends voor den dagbladschrijver, noch voor dien van gemelde brieven.

— De heer *Kiersch*, wiens voorgenomen luchtreize onlangs op eene zoo ongelukkige wijs, door het scheuren van zijnen ballon, verhinderd werd, had gisteren op nieuw de aanstalten tot zulk eene reize gemaakt, en andermaal heeft de wind den bol tegen iets aangeworpen en doen bersten. Toen de rampspoedige luchtreiziger het ongeluk zag gebeuren, viel hij van schrik in flaauwte. De ontvangene gelden zijn in beslag genomen, en zullen aan hem niet uitgekeerd worden, voor hij, bij eene derde proeve, aan zijne verbindtenis voldoe.

— Vrijdag avond ten 9 ure verliet de nachttrein van den spoorweg, die uit 25 waggons bestond en bestemd was, om goederen en vee naar Parijs over te brengen, het station te Orleans. Op de hoogte van Ivry gekomen, bemerkte de conducteur dat een der waggons in brand stond, en zoo door de snelheid der vaart als door den wind deelde het vuur zich spoedig aan twee anderen mede. Door spoedig uit het dorp aangebragte hulp bleef het hier echter bij; bijna al het vee, dat zich in die drie waggons bevond, is verbrand, men heeft echter geene menschenlevens te betreuren. De brand is ontstaan door de vonken, welke uit den schoorsteen op de geteerde kleeden der waggons waren gevallen.

— In een berigt uit deze hoofdstad van den 21sten April, hetwelk als uit eene goede bron afkomstig wordt opgegeven, doch alleszins bevestiging vordert, leest men :

» Er zijn onderhandelingen geopend tusschen [illegible] leriën en dat van St. James, strekkende [illegible] vroegere bezittingen van Frankrijk en St. Domingo [illegible] het gezag [illegible] op dat van dat land te [illegible] van het Spaansche eiland aan Spanje [illegible] aan Engeland, tot onderscheidene [illegible]

werpen. Reeds verscheidene conferentien hebben er te dier zake tusschen den heer *Guizot* en lord *Cowley* (den Britschen gezant te Parijs) plaats gehad, maar er is nog niets stelligs beslist en de zaak is nog niet meer dan een ontwerp. Intusschen zal Frankrijk, wanneer deze belangrijke onderhandeling wordt voortgezet, zijn regt daarop gronden, dat de bepaalde schadeloosstelling voor de onafhankelijkverklaring van St. Domingo nog geenszins geheel voldaan is, evenmin als de fransche leening betaald wordt, die door de republiek van Haïti gesloten is. Wat Engeland betreft, dat dergelijke beweeggronden voor eene inbezitneming niet kan aanvoeren, dit zal zich in de plaats van Spanje stellen, de regten van dat rijk doen gelden, die het nooit officieel heeft laten varen, en het voor den afstand, ten behoeve van Engeland te doen, schadeloos stellen door de kwijtschelding van het geheel of een gedeelte der schulden, welke Engeland van Spanje te vorderen heeft en die vrij aanzienlijk zijn. De Engelsche gezant in Spanje heeft instructiën betrekkelijk deze zaak ontvangen en er zijn reeds conferentiën daarover met het ministerie van den heer *Gonzales Bravo* gehouden."

— De *Moniteur Algérien* van den 14den April houdt in zijn officieel gedeelte eene proclamatie van den gouverneur-generaal van Algerie, den maarschalk *Bugeaud*, aan al de stammen die zich nog niet onderworpen hebben, waarin hij hun aankondigt dat hij hen met geweld zal ten onder brengen, zoo zij *Ben-Salem* niet verjagen en de fransche heerschappij niet erkennen. Deze proclamatie eindigt aldus:

» Indien men hieraan geen gevolg geeft, zal ik in uw gebergte dringen, uwe dorpen en uwen oogst verbranden, uwe vruchtboomen omverhouwen; gij zult dit aan u-zelven te wijten hebben. Ik zal voor God onschuldig zijn wegens die verwoestingen, want ik heb genoeg gedaan om u te sparen."

— De *Messager* houdt een telegraphisch berigt, dat de koningin der Beide Siciliën, in den nacht van den 13den op den 14den van eene prinses is bevallen, die bij den doop de namen van *Maria-Clementina-Immaculea* ontvangen heeft.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 16den April, maar houden weinig bijzonders. — Men wilde er weten dat de koningin, op aanraden der geneesheeren, gedurende dezen zomer, ter versterking harer gezondheid, die slechts zwak is, de minerale baden, van Cardas, in de nabijheid van Barcelona zou gaan gebruiken.

— Ter beurze van heden (22 *April*) waren genoteerd: 5 pCt. 122,25; 3 pCt. 83,65; Nap. r. 102; Spanje 5 pCt. 34½; 3 pCt. 37; Rom. L. 106.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten April.

De Grootvorst-troonopvolger van Rusland heeft den 15., met zijne gemalin, de terugreis van Darmstadt naar Petersburg aangenomen.

— Te Berlijn is van regeringswege openbaar gemaakt de begrooting der staatsontvangsten en uitgaven voor het jaar 1844, zoo als dezelve bij besluit van den 9. dezer door Z. M. den Koning van Pruisen is vastgesteld. Het bedrag der ontvangsten, even als dat van uitgaven is 57,677,194 thalers.

De overige begrooting van staatsuitgaven en ontvangsten, te weten, die van het jaar 1841, bedroeg eene som van [illegible] thalers, en die voor 1838 eene som van 52,681,000 thalers. [illegible] dit verschil dient echter opgemerkt te worden de in 1842 bewilligde vermindering der belastingen, ten bedrage van 2 millioenen.

— De kamer der badensche afgevaardigden beraadslaagt thans over de staatsbegrooting voor de jaren 1844 en 1845. Gelijk te verwachten was, neemt de partij der oppositie deze gelegenheid te baat, om op verbeteringen van het bestuur aan te dringen en verscheidene grieven tegen het regeringsstelsel van de ministers te ontwikkelen. Onder anderen hebben de bekende afgevaardigden *Welcker* en *Bassermann* het woord gevoerd, en zich met ernst beklaagd over de bekommeringen, die de uitoefening en de ontwikkeling der in 's lands constitutie verzekerde vrijheden en regten van elders, te weten van den kant der Bondsvergadering, ondervinden; over het gemis van eenheid en kracht in de Duitsche Staten, over het onderdrukken van het nationaal gevoel, 't welk de grondslag der Duitsche eenheid moet zijn, door de regeringen, enz. De ministers hebben deze klagten, als te hard en in vele opzigten overdreven, bestreden, en overigens van hunnen kant gewezen op den thans in Duitschland, en ook in Baden, alom merkbaren vooruitgang van alles wat de materiele welvaart en de zedelijke beschaving bevordert.

— De Keizer van Oostenrijk zal dezen zomer eene reis naar Triëst en andere plaatsen langs de kust maken.

— Uit Konstantinopel wordt onder dagteekening van den 3den April aan den Oostenrijkschen *Beobachter* gemeld:

» Den 31sten Maart, als den jaardag van de geboorte des Profeten, begaf de Sultan zich in plegtigen optogt naar de moskee van sultan *Achmed* en woonde aldaar de godsdienstige plegtigheden bij. Denzelfden dag had de inwijding van het nieuwe paleis der Porte plaats, hetwelk, in stede van het voor eenige jaren afgebrande, geheel van steen gebouwd is.

» De Spaansche minister-resident ridder Cordoba heeft den 1sten dezer eene audientie bij den Sultan gehad, waarin hij aan dezelve een brief van de koningin *Isabella* overhandigde. Heden viel dezelfde eer te beurt aan den Belgischen minister, baron *Behr*, die tot buitengewoon gezant bevorderd is en zijne nieuwe geloofsbrieven als zoodanig overhandigde.

» De ligting van recruten is, gelijk het *Journal de Constantinople* meldt, den 28sten Maart in de hoofdstad met de grootste orde en rust afgeloopen. Van regeringswege is dien dag eene proclamatie uitgevaardigd, waarin gezegd wordt, dat die ligting de bevolking der hoofdstad niet getroffen heeft, maar dat daarin alleen dezulken begrepen zijn geworden, die om de krijgsdienst te ontduiken uit de provinciën naar Konstantinopel gekomen waren. De nieuwe recruten zijn met verscheiden stoombooten naar een der Prinsen-eilanden in de zee van Marmora overgebragt, waar alles voor hunne ontvangst gereed was en waar zich eene commissie bevond, om de reclamatien te onderzoeken dergenen, die redenen van vrijstelling meenden te hebben. De gehuwde mannen, de eenige zoons van weduwen, zij die reeds een of meerdere broeders in dienst hebben, en degenen die wegens zwakte of ligchaamsgebreken ongeschikt bevonden werden, zijn ontslagen."

Omtrent deze ligting meldt de *Allgemeine Zeitung* het volgende:

» De post uit Konstantinopel van den 3den April brengt het berigt, dat de Porte in de turksche hoofdstad op eene gewelddadige wijze een aantal manschappen voor de krijgsdienst had doen pressen, ten gevolge waarvan de vrouwen der weggevoerden in opstand geraakten, zoodat zij *Mehemed-Ali* en *Riza-Pacha* aanvielen en hun de kleederen van het lijf scheurden."

ENGELAND.

LONDEN, den 20sten April.

Zoo als voorzien was, hebben *D. O'Connell* en zijne medebeschuldigden, door tusschenkomst hunner advocaten, op den laatsten dag die hun de gelegenheid daartoe aanbood, bij het Koninklijk Geregtshof te Dublin motien ingediend, dat de behandeling van hun regtsgeding van nieuws moge aangevangen worden.

De gronden, op welke de eisch tot nietigverklaring van het vroeger regtsgeding, en van de dien ten gevolge gedane uitspraak der Jury rusten, zijn hoofdzakelijk deze: de lijsten, uit welke die der Jury zijn zamengesteld, waren onvolledig; op laatstgenoemde lijst kwam een gezworene voor, die den eed als *John Rigby* heeft afgelegd, terwijl op die lijst de persoon van *John Jason Rigby* was aangeduid; het is niet gebleken dat in de stad Dublin zelve eenige der openbare daden, welke tot de beschuldiging aanleiding gegeven hebben, gepleegd is; de regtspleging had niet mogen voortgezet worden na den geregelden afloop der daartoe bepaalde termen; bij welk alles nog algemeene en persoonlijke aanklagten tegen de handelwijze van het geregtshof en van den lord Opperregter komen.

De redenen, op welke de ministeriele bladen deze gronden voor onaannemelijk, en voor bloote uitvlugten, tot verwerving van uitstel, verklaren, zijn deze: de jurisdictie van het Geregtshof strekt zich ten opzigte van het eerste punt niet verder uit dan tot het [illegible] der lijsten, [illegible] waar de heer *Rigby* woont bestaat geen ander van denzelfden naam, zoodat omtrent de identiteit des persoons geen twijfel kan overblijven, wel degelijk hebben sommige der bedoelde daden binnen het grondgebied der stad Dublin plaats gehad, en, al ware dit ook zoo niet, het regtsgebied van het Koninklijk Geregtshof strekt zich, in tegenstelling van de Hoven van Assises, over geheel Ierland uit; omtrent het voortzetten der zittingen na den bepaalden termijn heeft het Hof bereids werkelijk beslist, door die zittingen voort te zetten; terwijl eindelijk de aantijgingen tegen het Hof en den Opperregter vroeger reeds ten overvloede wederlegd zijn.

Deze zaak is Donderdag door het Hof in overweging genomen, en besloten dat het voorstel eerst Maandag, den 22 dezer, nader behandeld zal worden, vooreerst omdat de lord Opperregter, thans in een ander hof met de behandeling van zaken bezig, daarbij tegenwoordig moest zijn, ten andere omdat een der advocaten zijne [illegible] nog niet gereed had.

Moeijelijk valt het nu te berekenen, wanneer de zaak beslist zal wezen. Worden al de regtsvormen onder het oog gehouden, dan kunnen daarmede op nieuw meer dan veertien dagen verloopen.

Lord *Campbell* heeft in het Hoogerhuis een wetsontwerp ter tafel gebragt, waarbij schuldeischers [illegible] geregtigd worden om hunne in andere Landen woonachtige debiteuren voor zoodanige schulden te dagvaarden, welke door hen zijn aangegaan tijdens zij nog in Engeland woonden.

In het Lagerhuis heeft sir R. *Peel* beloofd zijn voorstel wegens de vernieuwing van het Charter der Bank van Engeland te zullen inbrengen, onmiddelijk nadat het budget overgelegd zal zijn.

Lord *Ashley* zal, blijkens zijne eergisteren gedane verklaring, afwachten tot het wetsontwerp van sir *J. Graham* op de fabrijken in committé behandeld zal worden, en bij de discussien over de derde

lezing daarvan als amendement voorstellen, dat, gedurende de twee eerste jaren na 1 October aanstaande, de werktijd voor vrouwen en jongelieden op elf uren bepaald zal worden, en na den afloop dier twee jaren op slechts tien uren.

— Bij de discussiën in committé, over de begrooting voor onderscheiden departementen, heeft de heer *Hume* zich gisteren over het aanzienlijk beloop der gebezigde sommen voor de koloniën beklaagd, en, vooral zoodanige koloniale maatschappijen als de Nieuw-Zeelandsche afgekeurd, die, volgens hem, alleen diende om ledigloopers ten algemeenen koste te laten leven. Nadat de minister *Stanley* gezegd had, hoe de Regering tot sommige der hoogste posten op de koloniale begrooting gedwongen was door het niet vervullen der beloften van eenige soortgelijke maatschappijen aan de volksverhuizers, verzocht de heer *Aglionby* dat omtrent de kolonie in Nieuw-Zeeland, en de handelingen der daarvoor bestaande maatschappij, van welke hij zelf lid was, en van wier eerlijke handelwijze hij zich overtuigd hield, een naauwkeurig onderzoek bevolen mogt worden.

— Het treurig berigt is te Lande aangebragt dat de walvischvaarder *Harriet*, die in Junij 1839 voor de vangst in de Stille Zuidzee van hier was afgezeild en van welk schip sedert niets was vernomen, door de inboorlingen van Strongseiland, op 5 gr. noorderbreedte en 163 gr. oosterlengte gelegen, prijs verklaard en tot op het water afgebrand is, terwijl zij den kapitein en de gansche equipagie omgebragt hebben. Nadere bijzonderheden kent men met geene zekerheid.

— Gisteren waren ter beurs van Londen de 3 pCt. geconsolideerden 99⅝ à ¾; Spanje 5 pCt. 25⅝ à contant; dito 3 pCt. 36⅜; Brazilie 80½; Mexico 35¼; Holland 2½ pCt. 60⅝ à contant; dito 5 pCt. 100½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22sten April.

De koninklijke familie wordt eerst over acht of tien dagen uit Engeland alhier terugverwacht.

— De minister van finantien heeft, onder dagteekening van den 21. dezer, aangekondigd, dat geen enkele houder van de 5 pCts. schuldbrieven uit de Belgische leening van 100,800,000 franken, in 1831 gesloten, en van de leening voor het Antwerpsche entrepot van 1829 is opgekomen, om de aflossing zijner schuldvordering, die bij de conversiewet van den 21. Maart 1844 was bepaald, te erlangen. De termijn voor het aanvragen dier aflossing verstreken zijnde, worden dus al de schuldbrieven uit de bedoelde leeningen in andere, die 4½ pCt. rente geven, verwisseld. De overschrijvingen der inschrijvingen op naam uit die leeningen van het 5 pCts. op het nieuwe 4½ pCts. grootboek zal, in gevolge de daaromtrent vastgestelde bepalingen, met genot der renten ad 4½ pCt., van den 1 November aanstaande af plaats hebben.

De goede uitslag dezer operatie, zegt het Brusselsch blad *Le Commerce Belge*, waardoor eene belangrijke besparing voor de openbare schatkist zal worden te weeg gebragt, is een schitterend blijk van de vastheid van het nationaal crediet, en zal het leedwezen verdubbelen, dat deze renteverminderiog niet op eene grootere schaal is beproefd. Hoe dit ook zijn moge, de tegenwoordige conversie is eene verbetering, en wij beschouwen haar te meer als zoodanig, omdat daardoor de weg geopend is tot eene verdere vermindering van den rentelast, en de conversie der leeningen van 1840 en van 1842 gemakkelijker is gemaakt. Het is thans de loop der waarde van de 3 pCts. fondsen, die onze financiers behooren te bestuderen, vooral ook omdat de fondsen van deze soort hoe langer zoo meer de voorkeur der kleine kapitalisten tot zich trekken. In Engeland zijn de 3 pCts. geconsolid. tot pari gestegen. Wij gelooven niet, dat wij ons kunnen vleijen, dat dit fonds bij ons zulk een hoog cijfer bereikt; maar er ligt daarin toch een kenteeken, dat men zich geneigd toont voor het bezit van schuldbrieven, die eene betrekkelijk geringe rente geven, maar waarvan het kapitaal voor een meer belangrijken aanwas vatbaar is.

— De koninklijke commissie voor de aloude monumenten en gedenkstukken, waarvan de hertog van Beaufort voorzitter is, heeft aan het departement van binnenlandsche zaken een rapport ingezonden over de herstellingen welke de Kathedrale kerk te Antwerpen zoude vereischen, en waarvan de kosten, naar het gemaakt bestek, ruim een millioen fr. zouden beloopen. — Ter dezer gelegenheid doen zich ook verscheidene stemmen hooren om het stadhuis te Antwerpen in ordelijken staat te herstellen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten April.

Bij besluit van den 19den April jl., n°. 61, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

aan jhr. *M. B. W. de Jonge van Zwijnsbergen*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Helvoirt (Noord-Braband), en

in deszelfs plaats als zoodanig te benoemen *J. van der Borck*, assessor;

tot burgemeester der gemeente Rijswijk (Noord-Braband), in plaats van wijlen *J. H. van Ouwerkerk*, te benoemen *H. van Ouwerkerk*;

aan *J. Smits*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslag te verleenen als wethouder der stad Eindhoven (Noord-Braband).

— Bij besluit van den 18den April jl., n°. 52, heeft Zijne Majesteit benoemd:

Tot poldermeester in den Binnen- en Buitendijkschen en Overdiepschen polder onder Waspik en Raamsdonk (Noord-Braband) *C. de Wit*, ten gevolge van expiratie van dienstjaren;

Tot heemraden van den Zuid-Hollandschen of Dussen-Munsterkerkschen polder (Noord-Braband) *H. van Kooten*, in plaats van *A. van Kooten*, overleden, en *O. Donkersloot*, in plaats van *P. J. Stael*, overleden.

— Bij besluit van den 18den April jl., n°. 50, heeft Zijne Majesteit tot lid der provinciale geneeskundige commissie in Zuid-Holland, residerende te 's Gravenhage, benoemd den hoogleeraar *H. A. van der Boon Mesch*, ter vervanging van wijlen den heer *C. G. Ontijd*, med. doctor.

— Bij besluit van den 5den April jl., n°. 110, heeft Zijne Majesteit aan den luitenant ter zee der 2de klasse *H. E. van Hees*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den laatsten April aanstaande een eervol ontslag verleend uit het vaste corps der officieren van de Nederlandsche Marine.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat HH. MM. Maandag morgen, vergezeld van den heer burgemeester, naar de Plantaadje zijn gereden en aldaar den zoölogischen en den kruidtuin bezigtigd heeft en over de inrigting van beiden hunne volkomene tevredenheid betuigd hebben; de Koning heeft voorts in den loop van den morgen de oude kerk bezigtigd. Des avonds heeft het Hof nogmaals den Hollandschen schouwburg bezocht, alwaar gegeven werd het tooneelspel *Preciosa*, of *het Spaansch Heidinnetje*, en waar de aanzienlijke schaar op nieuw blijken gaf van hartelijke verknochtheid aan het Koninklijk Geslacht.

Gisteren morgen zijn HH. MM. de Koning en Koningin, benevens de verdere leden van het Koninklijk Gezin, met eenen buitengewonen spoorwegtrein uit Amsterdam naar 's Gravenhage teruggekeerd. De trein, omstreeks ten tien ure uit Amsterdam vertrokken, heeft den weg in één uur en vier en dertig minuten afgelegd.

— Uit Amsterdam verneemt men nog, dat Z. M. den Edel Achtbaren Heer *A. F. Insinger*, wethouder der stad, alsmede den Wel-Ed. Heer Mr. *H. Provó Kluit*, directeur van policie, tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd heeft.

— Uit 's Hage schrijft men, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal in den loop der volgende maand, en wel omstreeks de helft van Mei, hare werkzaamheden zal hervatten.

— De batterij rijdende artillerie, onder bevel van den kapitein *van Panhuys*, die sedert November 1842 te 's Hage in bezetting ligt, zal met den 1sten Mei naar het depôt van het regement te Amersfoort terugkeeren, en door eene andere batterij van hetzelfde korps onder bevel van den kapitein *van* [illegible] *vervangen worden*.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men:

» Op zaturdag den 13. dezer, werd een korporaal, alhier in garnizoen, door een vrouwspersoon uitgenoodigd om eenig zilverwerk te verkoopen, bestaande in sloten en versierselen van *een missaal*. De heer *J. van Gemert*, in wiens winkel hij zich vervoegde, kreeg achterdocht, en zond, voorzigtigheidshalve, om de policie, welke al spoedig dat vrouwspersoon, eenige uren te voren uit Utrecht herwaarts gekomen, in hechtenis nam. Heden is het gebleken, dat het voormelde zilverwerk herkomstig is van een misboek, op den 10. Februarij jl., gestolen uit de Augustijnen Paterskerk te Utrecht, en is men alzoo de ontdekking dier misdaad aan de eerlijkheid van den heer *J. van Gemert* verschuldigd. Mogt 's mans voorbeeld vele navolgers vinden, gewis de navorschingen der justitie zouden menigmaals doel treffen.«

— Op dingsdag den 7 Mei eerstkomende zal aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage worden aanbesteed: de weder-opbouw van het afgebrande gedeelte van het locaal van het Departement van Marine, aldaar, en verdere bijkomende werken.

— De verkooping van de planten, bloemen en gewassen van den hortus te Franeker, welke den 31sten October des vorigen jaars niet kon plaats hebben, is nu door den Gouverneur der provincie Vriesland op den 29sten dezer bepaald.

— In de veiling van 680 heele en 2705 halve en kwart kisten java-indigo en 69 kisten java-cochenille, welke eergisteren te Rotterdam door de Nederlandsche Handel-Maatschappij gehouden is, is alles verkocht, de indigo van 140 tot 430, de cochenille [illegible] tot 325 cents.

— In een onzer dagbladen leest men:

» De Utrechtsche courant [illegible] de ontworpen kolonisatie [illegible] gedeeld.

» [illegible] grooter gewigt gehecht worde,

dan zij werkelijk verdienen, en om te verhoeden, dat deze loffelijke onderneming van ons Gouvernement niet in een ongunstig daglicht voorgesteld worde, achten wij ons verpligt ter kennis van het algemeen te brengen, dat de bezwaren, die in der daad ontstaan zijn, alleen de eerste ontblooting en bereiding van den grond betreffen; waarvan voornamelijk de oorzaak is, dat men deze moeijelijke taak aan een gering aantal van 36 slaven toevertrouwd heeft, onder welke nog vele vrouwen en kinderen waren; dat bij den tragen gang dezer werkzaamheden men aan het welslagen der kolonisatie wanhoopte, waarop, hoe onbegrijpelijk ook, de werkzaamheden aanvankelijk en zeker te voorbarig gestaakt zijn geworden; een verzuim, dat niet anders dan nadeelige gevolgen kan hebben. Met genoegen kunnen wij echter vermelden, dat eene commissie, door het Gouvernement te Paramaribo benoemd, om den stand van zaken op post Groningen te onderzoeken, een gunstig en bemoedigend verslag over deze aangelegenheid uitgebragt heeft, en dat de heeren *van den Brandhof* en *Copijn* nog niet in het minste aarzelen om hun nuttig ontwerp, zoo wij verwachten mogen, zoowel tot heil van het moederland als der kolonie ten uitvoer te brengen, ofschoon het vertrek van eerstgemelden heer met 50 huisgezinnen, hetwelk in dit voorjaar plaats zoude hebben, nu waarschijnlijk tot het najaar uitgesteld zal moeten worden."

— Van den Helder schrijft men ons van den 21sten April:

» Z. M. fregat *Jason*, kapt. luit. ter zee *Bouricius*, is heden uit de haven van het Nieuwediep op de reede van Texel aangekomen, om in den loop van deze week naar Vlissingen te vertrekken, ten einde zich te vervoegen bij Z. M. fregat de Rijn, onder bevel van Z. K. H. prins *Hendrik*. Deze schepen zullen eene reis naar de Middellandsche zee ondernemen.

» Heden had men het genoegen het schoone neêrlandsche Barkschip *Anna* en *Louisa*, kapt. *Gray*, ter walvischvangst te zien uitzeilen, welke bodem, wel uitgerust zijnde, wezenlijke werktuigen van nijverheid bezit, om eene bron van welvaart te herbieuwen, welke zoo zeer voor Oud-Neêrlands grootheid gezonken was. Het uitzeilen van dien bodem verwekte bij verscheidene ingezetenen dezer gemeente een aandoenlijk en smartelijk terugdenken aan zoo vele welvaart, vroeger door de walvischvangst, zoowel door het Vaderland, als door deze plaats en voornamelijk daar het thans armzalig Huisduinen genoten, daar vele hunner ouders en voorouders een ruim bestaan in die voorheen zoo talrijke ondernemingen hebben gevonden. Men zal dan ook ligtelijk kunnen gelooven, dat ieder weldenkende dien bodem en der bemanning een hartelijk vaarwel toegewenscht, gepaard met den opregten wensch voor het welslagen dezer onderneming."

— Men schrijft uit Doesborgh van den 21sten April:

» Men verneemt, dat het provinciale geregtshof van Gelderland dezer dagen in hooger beroep een belangrijk arrest heeft gewezen, in de zaak tegen den molenaar op den waterkorenmolen buiten deze stad, bij en tegen de deur van welken molen een zak met rogge en niet verre van daar op eenen kruiwagen een andere zak, met tarwe gevuld, gevonden waren, zonder dat de bedoelde granen door vereischte documenten waren gedekt. Het geregtshof heeft namelijk den appellant, (welke bij vonnis van den kantonregter, als schuldig aan overtreding der wet op het gemaal, tot geldboete en in de kosten van de bekeuring en het regtsgeding veroordeeld was), *ontheven van alle regtsvervolging*, hoofdzakelijk op grond, dat de plaats waar de zakken zijn gevonden, niet kon beschouwd worden als te zijn *molenwerf*, vermits dezelve ten algemeenen gebruike strekte voor een *ieder*, zonder dat hierover eenige bijzondere beschikking aan den appellant toekwam, alsmede, dat, welke uitgestrekte beteekenis ook aan het woord *molenwerf* mogt kunnen gegeven worden, het in ieder geval moest vaststaan, dat die plaats diende ten gebruike van den molenaar, en dat deze bevoegd was een' ander van dezelve te weren, daar anders een molenaar aansprakelijk zou kunnen geacht worden voor eene daad, die hij zelf niet konde tegengaan."

— Uit 's Gravenhage schrijft men van den 20sten April:

» *Frederik Hungnink*, landbouwer te Epse, in Gelderland, heeft dezer dagen aanzoek gedaan, om kwijtschelding eener geldboete van *f* 40, waartoe hij door de arrondissements-regtbank te Zutphen den 17 Januarij ll. is verwezen, ter zake van weigering of verzet tegen maatregelen, door het gemeente-bestuur zijner woonplaats daargesteld, ter voorkoming van den voortgang der besmettelijke ziekte onder het rundvee, welk verzoek echter van regeringswege, na ingenomen advies van den hoogen raad, is afgewezen."

— Eenige jaren geleden werd in de nabijheid van het kleine Zwitsersche stadje Villeneuve, aan den oever van het meer van Geneve, een groot hotel gebouwd, waaraan men den naam van *Hotel Byron* gaf. Daar deze onderneming op eene te groote schaal begonnen was kon het gebouw, bij gemis aan fondsen, niet geheel voltooid worden, en de ondernemers, bankroet gemaakt hebbende, trachtten hunne zaken te herstellen, door genoemd hotel en de daarbij behoorende gronden te verloten, in navolging van de veelvuldige goederenloterijen in Oostenrijk. Bij de trekking dezer loterij, welke ten verleden jare in het kanton Zug plaats had, vermits in het kanton Waadt alle loterijen verboden zijn, verbleven al de hoogere prijzen aan de ondernemers, welke omstandigheid, gepaard aan verscheiden onregelmatigheden, die bij de verloting waren opgemerkt, in de Zwitsersche dagbladen stof tot zeer bitse aanmerkingen gegeven heeft. Niet tevreden met de hieruit behaalde voordeelen, willen de belanghebbenden thans andermaal eene verloting derzelfde bezitting beproeven, welke in het kanton Wallis zal plaats hebben, en waarvoor men de deelnemers buiten Zwitserland schijnt te willen opzoeken. Dit is ten minste op te maken uit de omstandigheid, dat bij het plan der loterij gevoegd is een extract uit het kadaster van Villeneuve, onderteekend door den secretaris der staatskanselarij van Wallis, wiens handteekening men door de zaakgelastigden van Frankrijk en Engeland en door den Nederlandschen consul-generaal te Bern, die zulks natuurlijk niet konden weigeren, heeft doen legaliseren, vermoedelijk ook ten deele, om door de handteekening dezer diplomatieke agenten aan het publiek meerder vertrouwen in de onderneming in te boezemen. Dit een en ander ter kennis van de Nederlandsche Regering gekomen zijnde, heeft de Minister van Binnenlandsche zaken, bij circulaire van den 15den dezer, de aandacht der gouverneurs gevestigd op de pogingen, welke waarschijnlijk zullen worden aangewend, om ook hier te lande loten van de voormelde loterij af te zetten, en dezelve uitgenoodigd, om zoo wel daarop als in het algemeen op het verspreiden van loten van buitenlandsche loterijen een strengtoezigt te doen houden, opdat dergelijke verboden practijken worden tegengegaan en vervolgd.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *April*) waren de fondsen genoteerd : Ned. 2½ pCt. 60 drie achtste, 5/16, zeven zest.; Nieuwe 3 pCt. 74½, ⅝; 5 pCt. 100 drie achtste, 5/16; Syndic. 4½ pCt. 98½; 3½ pCt. 85⅝; Handelm. 146½, ⅜; O. L. Leening 5 pCt. 99 15/16, 100; Aand. Holl. Spoorw. 97½, 98; Ardeins 21 drie achtste, 5/16; 3 pCt. 37, een zest.; Portug. te Lond. 2½ pCt. 40 drie achtste; Oude Russen 106¾; 4 pCt. 90½; Onbep. Gr. 12⅝.

*** Eene **BEURS**, voor Studenten in de hoogere wetenschappen, van de stichting van JACOBUS VAN DE ZANDE, in leven Kanonnik van O. L. V. te *Antwerpen*, vacant zijnde, zoo worden de daarop aanspraak hebbenden, zijnde de inboorlingen : 1°. der Stad; 2°. der Baronnie van Breda; 3°. van den Markiezaat van *Bergen-op-Zoom*; 4°. van het Bisdom van *Antwerpen*, mits zij de vereischte hoedanigheden bezitten, opgeroepen, om zich in persoon of met vrachtvrije brieven te adresseren aan den President van het Seminarie te *Hoeven*, vóór 1°. Junij 1844.

JOSEPH TOUTSEUL,

Fabrijkant in Parapluies, *Brugstraat*, *N°. 17*,

heeft de eer zijnen geachten Stadgenooten te berigten, dat hij voortdurend in voorraad heeft ZIJDEN PARAPLUIES van *f* 4 tot *f* 11, en KATOENEN dito van *f* 1,50 tot *f* 4,50, alsmede van een schoon Assortiment PARASOLS, tot de billijkste prijzen.

Te Huur om dadelijk te aanvaarden:

De zoogenaamde PLANTAADJEMEESTERS-WONING in het *Ulvenhoutsbosch*, onder *Ginneken*, met daarachter gelegen TUIN.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen, bij den Rentmeester der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, voor het Rentambt *Breda*, te *Ginneken*.

*** PUBLIEKE VERHURING, van de WEI- en HOOILANDEN van den extra schoonen, veel gras gevenden en hoog omkaden Polder *DE TONGPLAAT*, liggende op het *Bergsche Veld*, op Zaturdag den 27. April 1844, des voormiddags ten elf ure, in het Polderhuis van de *Tongplaat*.

Onderrigting te bekomen bij den Rentmeester GEVAERTS VAN NULAND, te *Dordrecht*, den Opziener MÜLLER, te *Zwaluwe*, en bij den Kooiman op de *Tongplaat*.

*** Op VRIJDAG 26 APRIL 1844, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe L. OERS, op de Groote Markt te *Breda*, PUBLIEKE VERKOOPING van eene zeer schoone en zeldzame Verzameling BLOEMEN voor den open Grond, de Oranjerie en Broeikas, alsmede zeer vele schoone STRUIK- en HEESTERGEWASSEN.

Alles 2 uren vóór de Verkooping te zien.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.